

Μακεδονικά

Τόμ. 5, Αρ. 1 (1963)

Γ. Ι. Θεοχαρίδου, Μιχαήλ Δούκας Γλαβάς
Ταρχανειώτης. (Προσωπογραφικά)

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.859](https://doi.org/10.12681/makedonika.859)

Copyright © 2015, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1963). Γ. Ι. Θεοχαρίδου, Μιχαήλ Δούκας Γλαβάς Ταρχανειώτης. (Προσωπογραφικά). *Μακεδονικά*, 5(1), 582. <https://doi.org/10.12681/makedonika.859>

Φανοῦ. Ἡ καταγραφή φαίνεται ἀκριβῆς, ἐνδιαφέροντα δὲ εἶναι τὰ παρεμβλήματα, τὰ ὁποῖα παρεμβάλλονται διὰ τὴν ἰσομέτρησιν τοῦ ποιητικοῦ κειμένου πρὸς τὸν ὕθμὸν τοῦ ἄσματος καὶ τοῦ χοροῦ. Τὰ κείμενα εἶναι παραλλαγὰ γνωστῶν καὶ ἀλλαχόθεν ἄσμάτων.

ΣΤΙΑΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Γ. Ι. Θεοχαρίδου, Μιχαὴλ Δούκας Γλαβᾶς Ταρχανειώτης. (Προσωπογραφικά). Θεσσαλονίκη, 1956. (Ἀνάτυπον ἐκ τῆς Ἐπιστημ. Ἐπετ. Φιλολογ. Σχολῆς. Τομ. Ζ'. Μνημόσυνον Χ. Χαριτωνίδου). 8ον, σ. 26 (183-206).

Ὑποκείμενον τῆς πραγματείας εἶναι κυρίως ὁ καθορισμὸς τοῦ ἐπιγραφῆ τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Εὐθυμίου εἰς τὸν Ἁγιον Δημήτριον ἀναφερομένου ὡς ἀναστήσαντος τὸ ναῦδριον πρωτοστράτωρος Μιχαὴλ μετὰ τῆς συζύγου του Μαρίας Κομνηνοφουῦς πρὸς γένους. Παλαιότερον ἐπιστεύθη ὅτι ὁ πρωτοστράτωρ οὗτος εἶναι ὁ Μανασσῆς Ταρχανειώτης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη παλαιότερον ἀποκρουσθῆ ὡς ἀπίθανον. Ὁ συγγραφεὺς ἀντὶ τοῦτου ἐκφορᾷ τὴν γνώμην, ὅτι ὁ Μιχαὴλ τῆς ἐπιγραφῆς εἶναι ὁ Μιχαὴλ Γλαβᾶς Ταρχανειώτης, ὁ ὁποῖος παρέμεινεν ἀρκετὰ ἔτη ἐν Θεσσαλονίκη, τὴν δ' ἐπιγραφὴν θεωρεῖ ποίημα τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ Μανουὴλ Φιλῆ.

Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο καταλήγει ὁ συγγραφεὺς κατόπιν ἐνδελεχοῦς προσωπογραφικῆς ἐρεύνης διὰ τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ταυτισθοῦν πρὸς τὸν πρωτοστράτωνα τῆς ἐπιγραφῆς. Ἡ ἐρευνα αὕτη προσλαμβάνει γενικωτέραν σημασίαν διὰ τὰ πρόσωπα, τὰ δρασάντα περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, τὸ δὲ συμπέρασμα περὶ τοῦ κτίστου ἢ μᾶλλον ἀνανεωτοῦ τοῦ παρεκκλησίου δύναται νὰ θεωρηθῆ βέβαιον.

ΣΤΙΑΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Γ. Ι. Θεοχαρίδου, Οἱ Ἰδρυταί τῆς ἐν Θεσσαλονίκη Μονῆς τῶν Βλατιτᾶδων. (Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ τιμητικοῦ τόμου εἰς τὸν Ἁγιον Γρηγόριον Παλαμᾶν 1359 - 1959). Θεσσαλονίκη, 1959. 8ον, σ. 49 - 70.

Ὅπως πολὺ ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ συγγραφεὺς, πολυάριθμοι ἦσαν ἐν Θεσσαλονίκη αἱ μοναί, ἀφοῦ καὶ κατὰ τὸ 1576, δηλ. 146 ἔτη μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων κατάκτησιν, ὑπῆρχον ἐν αὐτῇ 20 ναοὶ ἑνοριακοὶ καὶ μοναστηριακοὶ, λειτουργοῦμενοι κανονικῶς, καὶ ἄλλοι 10 ἀτάκτως καθ' ὄρισμένους ἑορτάς. Οὕτως ἢ πόλις παρουσίαζεν ὄψιν ἀληθινῆς παπαδουπόλεως ἢ καλογερουπόλεως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προκύπτει καὶ ἐξ ὄσων λέγει κατὰ τῶν μοναχῶν περὶ τὸ τέλος τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ὁ πολὺς μητροπολίτης Εὐστάθιος. Ἐκ τῶν πολλῶν τούτων μονῶν μία μόνον διεσώθη, ἡ περιβλεπτος καὶ πασίγνωστος Μονὴ τῶν Βλατιτᾶδων, τῆς ὁποίας ἡ κτίσις κατὰ τινὰ ἐπιγρα-